

УДК 582.734.4

КІЛЬКІСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ СУМИ ФЛАВОНОЇДІВ У ПАГОНАХ ОЖИНИ СИЗОЇ

В.М.Ковальов, О.А.Васильєва, Т.О.Краснікова

Національна фармацевтична академія України

Фітохімічне дослідження рослин вітчизняної флори, вивчення можливостей комплексного застосування сировини, створення на її основі нових лікарських засобів і розробка методів аналізу і стандартизації є актуальною проблемою.

Флавоноїди зумовлюють фармакологічну активність досить великої кількості лікарських форм з рослинної сировини.

Відомо, що препарати флавоноїдів використовують як антиоксиданти, гепатопротектори, протисклеротичні, кардіотонічні препарати [2].

Ожина сиза — *Rubus caesius*, родина розоквітні — *Rosaceae* — дикоростуча ягідна культура, поширена на всій території України [1]. Хімічний склад ожини сизої вивчений недостатньо. За даними літератури у листі ожини сизої знайдені рутин, похідні кемпферолу та кверцетину [3, 4].

Використовують листя як кровоспинний, седативний та в'язучий засіб.

Метою роботи було визначення вмісту суми флавоноїдів пагонів ожини сизої як перспективного виду сировини.

Експериментальна частина. Кількісне визначення флавоноїдів. Точну наважку сировини (1,0) подрібненої до розміру часток 2 мм екстрагували 50% етанолом у колбі зі шліфом зі зворотним холодильником на киплячій водяній бані протягом 1 год. Після охолодження доводили до початкової маси розчинником. Одержаний екстракт фільтрували крізь паперовий фільтр, відкидаючи перші 20 мл фільтрату. 2 мл фільтрату поміщали у мірну колбу на 25 мл, додавали 10 мл 50% етанолу, 2 мл 2% спиртового розчину хлориду алюмінію, 2 мл 5% розчину оцтової кислоти. Об'єм розчину

доводили до позначки 50% етанолом. Оптичну густину визначали через 30 хв. при довжині хвилі 407 нм в кюветі товщиною шару 10 мм. В якості розчину порівняння використовували розчин, що склався з 2 мл досліджуваного розчину та 1 краплі розведеної хлороводневої кислоти, доведеної до об'єму 25 мл 50% етанолом.

Паралельно при тих же умовах визначали оптичну густину 0,005% ГСО рутину.

Вміст суми флавоноїдів в перерахунку на рутин і абсолютно суху сировину визначали за формулою:

$$X = D \cdot m_0 \cdot 25 \cdot 100 / (D_0 \cdot m \cdot (100 - W)),$$

де D — оптична густина досліджуваного розчину, D_0 — оптична густина ГСО рутину, m — маса сировини, г, m_0 — маса ГСО рутину, г, W — втрата в масі при висушуванні, %.

Результати та їх обговорення. За попередніми хроматографічними дослідженнями в пагонах ожини сизої був знайдений рутин, тому вміст суми флавоноїдів визначали в перерахунку на рутин. Досліджували зразки сировини з різних регіонів: степової зони України (1), Закарпаття (2) та Криму (3).

Вміст склав для зразка 1 — 3,78 %; для зразка 2 — 3,59 %; для зразка 3 — 4,03 %.

ВИСНОВКИ

1. Визначено кількісний вміст суми флавоноїдів у пагонах ожини сизої з різних регіонів України (3,78-4,03%).

2. Відносно високий рівень накопичення флавоноїдів в пагонах ожини сизої дозволяє вважати її перспективною сировиною для отримання фітокомплексів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Дикорастущие пищевые технические и медоносные растения Украины*/ Грисюк И.М., Гринчак И.А., Елин Е.Я. — К.: Урожай, 1989. — 200 с.
2. Клышес Л.А., Бандюкова В.А., Алюкина Л.С. *Флавоноиды растений*. — Алма-Ата: Наука, 1978. — 136 с.
3. *Лікарські рослини: енциклопедичний довідник*/ За ред. ак. АН УРСР Гродзинського А.М. — К.: Голов. ред. укр. рад. енциклоп. ім. М.П.Бажана, 1991. — 334 с.
4. *Растительные ресурсы СССР: цветковые растения, их хим. состав, использование*. — Л.: Наука, 1987. — 453 с.